

права НАН України та університетами в Женеві, залучення студентів до галузі інтелектуальної власності, яка є досить новою для України.

Також професор Бошицький подарував Юрію Клименку декілька видань Київського університету права НАН України з тематикою і оглядом минулих конференцій і домовився про співпрацю в майбутньому.

Відкриття щорічного Всеукраїнського тижня права

5 грудня 2016 р. представники Наукового товариства студентів Київського університету права НАН України взяли участь у відкритті Всеукраїнського тижня права, що відбулося в Міністерстві юстиції України. Захід щороку проходить напередодні всесвітнього Дня прав людини – міжнародного свята, яке, за пропозицією Генеральної асамблеї ООН, відзначається 10 грудня.

На відкритті заходу заступник міністра юстиції Ганна Оніщенко зазначила, що на шляху побудови правової держави і громадянського суспільства роль юристів є провідною. Юристи пишуть закони, за яким ми живемо. Залежно від того, наскільки ці закони будуть логічними, послідовними і справедливими, залежить те, в якій країні ми будемо жити», – наголосила вона. З вітальними словами до учасників заходу звернулися відомі правники, науковці, представники міжнародних організацій, серед яких: Юрій Шемшученко, директор Інституту держави і права ім. В. М. Корецького; Юрій Баулін, голова Конституційного суду України; Наталія Оніщенко, академік НІПрН України; Валентина Мудрік, радник з питань роботи з громадським суспільством Програма USAID «Нове правосуддя»; Микола Кулеба, уповноважений Президента України з прав дитини; Андрій Бутенко, голова Координаційної ради молодих юристів України при Міністерстві юстиції України; Володимир Ковтунець, перший заступник Міністра освіти і науки України та інші провідні фахівці у галузі права.

Майстер-клас Надзвичайного посланника і Повноваженого міністра Угорщини, заступника глави місії Ласло Чапа Пап

У рамках проведення Всеукраїнського тижня права відбувся майстер-клас Надзвичайного посланника і Повноваженого міністра Угорщини, заступника глави місії Ласло Чапа Пап на тему: «Нові виклики національної політики – на прикладі угорської зовнішньої політики та угорсько-українських відносин».

Під час проведення майстер-класу було наголошено, що 25 років тому Україна та Угорщина поклали початок важливому партнерству, яке протягом усього цього часу продовжувало розвиватися на основі добросусідства і взаємної поваги. Нині ключовим елементом цього партнерства виступає підтримка територіальної цілісності й суверенітету України, сприяння у протидії російській агресії як шляхом підтримки політики санкцій ЄС проти Росії, так і шляхом практичної допомоги в подоланні її наслідків. На лекції було зосереджено увагу на історичних аспектах встановлення дипломатичних відносин України та Угорщини, а також окреслено перспективи взаємодії двох країн.

Проведений майстер-клас як одна з форм ефективного професійного навчання допоміг студентам зрозуміти, як на практиці можна застосувати отримані в університеті знання для того, щоб вони в майбутньому могли стати не лише прогресивними сучасними юристами, а й дипломатами.

Англо-український семінар-дискусія щодо зобов'язань держав *jus cogens*

6 грудня 2016 р. кафедрою міжнародного права та порівняльного правознавства (МППП) Київського університету права НАН України було проведено білінгвальний (англо-український) семінар-дискусію на тему: «Перемпторні норми як правова основа виконання державами міжнародно-правових зобов'язань» ('*Peremptory norms as the legal basis for the states' international obligations fulfillment*'). Учасниками обговорення стали доц. кафедри МППП, к.ю.н. О. О. Харчук, к.ю.н. О. М. Поліванова і студенти II, III, IV та VI курсів спеціальності «Міжнародне право», які представили аудиторії наступні доповіді: 'Jus cogens in international law. Theoretical and legal basis of determination and consolidation' («Jus cogens у міжнародному праві. Теоретико-правові основи визначення і закріплення») (Я. Міркеєв), «Заборона агресії і неправомірного застосування сили як перемпторна норма сучасного міжнародного права» (В. Балагур), 'Prohibition of genocide as the obligation erga omnes' («Заборона геноциду як зобов'язання erga omnes та jus cogens») (А. Абрамян), 'The right to life as the norm-applicant for the status of jus cogens' («Право на життя як норма-претендент на статус jus cogens») (Д. Ярцева), 'Prohibition of piracy and international legal mechanisms to bring its perpetrators to international justice' («Заборона піратства і міжнародно-правові механізми притягнення до міжнародної відповідальності винних у її порушенні») (Н. Накопня), 'The prohibition of racial discrimination and the practice of the Inter-American Court of Human Rights as a basis for the determination of jus cogens' («Заборона расової дискримінації і практика Міжамериканського суду з прав людини як основа визначення jus cogens») (М. Малиновська), «Право на самовизначення народів як зобов'язання erga omnes у East Timor case» (Я. Кононюк), «Заборона торгун як jus cogens у практиці міжнародних судів» (Ю. Дещиця) та «Злочини проти людяності за Римським Статутом Міжнародного кримінального суду і заборона їх скоєння як зобов'язання держав erga omnes» (Д. Гордєєв).

Мета заходу – ознайомлення студентів із особливостями визначення і застосування норма *jus cogens* – всесвітньо визнаних імперативної норми загального міжнародного права, неухильне виконання яких повин-

не бути гарантоване будь-якою державою світу, незалежно від наявності відповідних конвенційних (договірних) зобов'язань. Відомо, що попри закріплення самого визначення такої норми у Віденській конвенції про право міжнародних договорів 1969 року, найбільш вичерпний перелік перемпторних норм було викладено Комісією з міжнародного права (Комісія) лише в коментарі до ст. 40 Проекту статей щодо відповідальності держав за міжнародні неправомірні діяння (Draft articles on the responsibility of states for internationally wrongful acts) (Проект). Норми міжнародного права, які Комісія відносить до перемпторних, включають: заборону агресії (Yearbook of the International Law Commission of 1966, vol. II, pp. 247–249) та неправомірного застосування сили в контексті беззаперечних заяв урядів у ході Віденської конференції щодо права міжнародних договорів (Official Records of the United Nations Conference on the Law of Treaties, First Session, Vienna, 26 March to 24 May 1968, 52nd meeting, paras. 3, 31 and 43; 53rd meeting, paras. 4, 9, 15, 16, 35, 48, 59 and 69; 54th meeting, paras. 9, 41, 46 and 55; 55th meeting, paras. 31 and 42; and 56th meeting, paras. 6, 20, 29 and 51), рабства і работоргівлі, геноциду (in Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, Provisional Measures, pp. 439–440; Counter-Claims, p. 243; Attorney-General of the Government of Israel v. Adolf Eichmann case, ILR, vol. 36, p. 5 (1961)), расової дискримінації, апартеїду, тортур (in Siderman de Blake and Others v. The Republic of Argentina and Others, ILR, vol. 103, p. 455, at p. 471 (1992); Al Adsani v. Government of Kuwait and Others, ILR, vol. 107, p. 536, at pp. 540–541 (1996); Pinochet Case, pp. 841 and 881; Filartiga v. Pena-Irala, ILR, vol. 77, p. 169, at pp. 177–179 (1980)), піратства, основні норми міжнародного гуманітарного права, що застосовуються у збройних конфліктах (Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons, p. 257, para. 79), право на самовизначення народів (East Timor (Portugal v. Australia), Judgment, I.C.J. Reports 1995, p. 90, at p. 102, para. 29). Поняття «jus cogens» тісно пов'язане із поняттям «erga omnes», проте все ж вони відмінні. Міжнародний суд ООН у Barcelona Traction case провів межу між зобов'язаннями держави по відношенню до всього міжнародного співтовариства в цілому (зобов'язаннями erga omnes), і зобов'язаннями міждержавного характеру, які беруть свій початок у дипломатичному захисті. Зобов'язання erga omnes – це турбота всіх держав; з огляду на важливість прав, про які йдеться, всі держави можуть мати правовий інтерес у їх захисті (Barcelona Traction, p. 32, para. 33; M. Ragazzi, The Concept of International Obligations Erga Omnes (Oxford, Clarendon Press, 1997)). Отже, порушення зобов'язань «erga omnes» або «erga omnes partes» породжує право будь-якої держави вимагати його усунення чи припинення, проте саме зобов'язання не визнане неухильним у дотриманні, у той час як зобов'язання в рамках jus cogens є невідступні й можуть бути змінені виключно внаслідок появи нової норми jus cogens. Варто також зауважити, що сам Проект відносить порушення зобов'язань за перемпторними нормами до «серйозних порушень» і уточнює в окремому розділі особливості притягнення до відповідальності держав, винних у їх порушенні.

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства КУП НАН України дякує учасникам заходу за ретельну підготовку доповідей та занурення у першоджерела задля їх якісної структуризації та осмислення. Попри складність тематики дискусії, всі доповідачі продемонстрували як високий рівень знань з міжнародного права, так і знання англійської мови, що дозволяють вести полеміку щодо контроверсійних аспектів міжнародного публічного права, відстоювати свою точку зору та фахово пояснювати зайняту позицію.

Круглий стіл «Кримінально-правові та криміналістичні засади протидії корупції»

7 грудня 2016 р. до Всесвітнього дня боротьби з корупцією у стінах КУП НАНУ відбулося засідання круглого столу з кримінального права та процесу на тему: «Кримінально-правові і криміналістичні засади протидії корупції» під керівництвом П. Д. Біленчука (к.ю.н., професор кафедри кримінального права та процесу КУП НАНУ) та Г. С. Семакова (д.ю.н., професор кафедри кримінального права та процесу КУП НАНУ) та Наукового товариства студентів.

Із привітальним словом до присутніх звернувся П. Д. Біленчук, побажав плідної праці та подякував за те, що учасники змогли долучитися до заходу. Доповідачами на засіданні круглого столу були: О. Г. Урденко («Протидія корупційним злочинам у кіберпросфері»); Г. С. Семаков виступив з доповіддю на тему: «Міжнародний та національний досвід протидії корупції»; В. І. Борисюк, що порушив актуальні питання протидії корупції в органах державної влади.

Також в обговоренні питань круглого столу взяли участь студенти Наукового товариства студентів Київського університету права НАН України: Віталій Бондар, Богдан Поліщук, Дмитро Бабак, Вікторія Бондар, Оксана Бурлаченко, Роман Проданюк, Максим Пишкович.

Круглий стіл «Звичаєве козацьке право – історичне джерело українського права»

7 грудня 2016 р. в кабінеті історії українського права ім. М. П. Василенка КУП НАНУ в межах заходів, присвячених Всеукраїнському тижню права, за участі представників військово-патріотичного товариства «Українське козацтво» кафедрами теорії та історії держави і права, кримінального права і процесу та студентами-членами наукового гуртка «Пам'ятки українського права» проведено круглий стіл «Січове козацьке право – історичне джерело українського права».

Під час обговорення були заслухані наукові повідомлення:

– «Правові засади козацького державотворення» професора кафедри теорії та історії держави і права В. Іванова;